

با برگزاری همایش های تخصصی و عمومی انجام شد؛

پاسداشت صد سالگی باستانی پاریزی

گروه فرهنگ و هنر: سوم دی ماه سالروز تولد زنده‌یاد استاد باستانی پاریزی است و امسال صدمین سال تولد او بود که با برگزاری همایش های تخصصی و عمومی این مناسبت

در تهران و استان کرمان به طریزی باشکوه برگزار شد. صد سالگی بهانه‌ای شد تا اسماعیل گروهی از استادان تاریخ دانشگاه در تهران، با همکاری استانداری و اداره کل ارشاد و دانشگاه باهنر و

... با هم افزایی توان خود اقدام به برگزاری یک برنامه‌ی مفصل به نام و یاد او و تحت عنوان «همایش شهرنامه‌نویسی در تاریخ ایران» و «همایش پاسداشت صد سالگی» او در دانشگاه تهران،

دانشگاه شهید باهنر کرمان، تالار فرهنگ و هنر کرمان، و در ادامه پاریز و سیرجان برگزار بشود. این رویداد که در نوع خود کم سابقه بود موجب شد در طول این چند روز ده‌ها سخنرانی و مطلب به یاد استاد باستانی پاریزی در نشست‌ها، رسانه‌های رسمی و فضای مجازی منتشر شود. فصل نامه جنگ هنر مس و فصل نامه تخصصی مردم نامه هر کدام به‌طور جداگانه یک ویژه‌نامه در باره‌ی باستانی پاریزی منتشر کردند، که جای قدردانی دارد. در همین حال، در این ایام کتاب تازه‌ای از استاد باستانی پاریزی که شصت‌هفتمین کتاب استاد خوانده شد، با عنوان «اطلس اصطنوبولی» منتشر شد. این کتاب که برگرفته از یادداشت‌ها و دست‌نوشته‌های زنده‌یاد باستانی پاریزی است، با همت مهندس حمید و حمیده باستانی پاریزی از میان پاکت‌ها و پوشه‌های موجود در آثارش جمع‌آوری و به سبک کارهای دیگر استاد تدوین شده است.

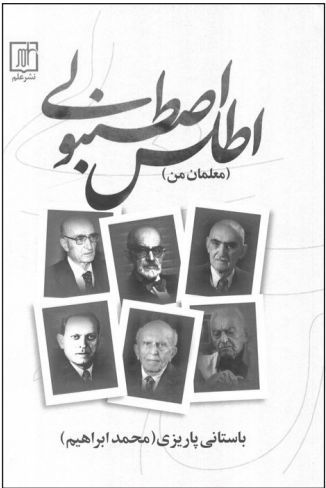
کتاب «اطلس اصطنوبولی» اثر جدید باستانی پاریزی رونمایی شد؛

آمیخته‌ای از تاریخ و خاطره و طنز ظریف

چشمگیری با اصل آن داشت، به طوری که صدای حروفچین‌های عزیز و زحمتکش را به عرش می‌رساند. بخشی از این گرفتاری‌ها را دوست فرهیخته و باکمال پدر، حسن نیکبخت که مسئولیت حروفچینی بسیاری از کتاب‌های پدر را داشتند، در فیلم از پاریز تا پاریس بیان کرده‌اند.

ما نه می‌خواستیم و نه می‌توانستیم مطالب را، آن‌طور که پدر می‌خواستند، تکمیل و تصحیح کنیم. اما آنچه که انجام شد، اصلاح لغزش‌های نوشتاری و ارجاعی بود که به خاطر ضعف چشم و تشدید بیماری‌های دیگر ایشان، در مقالات راه پیدا کرده بود. حتی در مواردی که نمونه‌های اول مقالات را غلط گشت و تصحیح کرده بودند، به خاطر لرزش دست و قلم، قابل خواندن و تشخیص نبود. مورد بارز این اشکالات برخی جمله‌بندی‌های ناقص و تکراری در یک متن یا اشتباهاتی در دوره‌های تاریخی و نام اشخاص بود که سعی شده همگی تصحیح شوند.

برای حل این مشکل سعی کردیم از اشراف نسبی که در تصحیح ۵۰ جلد از کتاب‌های تجدید چاپ شده ایشان پیدا شده بود و کمک‌های استاد تاریخ و همدیگر پدر دکتر حسن باستانی‌راد استفاده کنیم. پدر در برگه‌ای طرح فهرست مطالب کتاب اطلس اصطنوبولی را داده و حتی یکی از مقالاتشان را به عنوان مقدمه انتخاب کرده بودند. سعی کردیم با توجه به نظر ایشان، شیوه ادغام مقالات معلمان من، تفاوت چندانی را در این فهرست با خواسته ایشان بوجود نیاورم. ترتیب بقیه مقالات نیز بر اساس نظر اولیه ایشان و تلفیق مقالات صورت گرفته است. اگر چه هم مواردی تکراری در چند مقاله به چشم می‌خورد و هم در رئای شادروان ایرج افشار سه مقاله متفاوت و تا حدودی مشابه ملاحظه می‌شود.»

گفتنی است فصل‌نامه جنگ هنر مس، ویژه‌استاد باستانی پاریزی و کتاب «اطلس اصطنوبولی» در مراسم عصر پنجشنبه چهارم دی‌ماه در تالار فرهنگ و هنر کرمان رونمایی شدند. چون درج سخنانی که در این چند روز در همایش‌های مختلف مطرح شد، میسر نیست و از طرفی غالب آن‌ها را هم در همین ایام در پایگاه خبری فردای کرمان منتشر کرده‌ایم و در دسترس علاقه‌مندان قرار داده‌ایم، بدلیل محدودیت جا در هفته‌نامه استقامت تصمیم گرفتیم به صورت گزینشی و محدود نمونه‌ایی از این سخنان را در این جا بیاوریم. با این امید که روزی صاحب همتی پیدا بشود، و با تلاش ویژه‌ای همه‌ی سخنرانی‌های این چند رویداد را یک‌جا و در قالب یک «ویژه‌نامه» برای ثبت در تاریخ منتشر نماید. یادآوری می‌نماید دبیر بخش این مراسم در تهران بر عهده دکتر صفت‌گل و دبیر بخش کرمان بر عهده‌ی مجتبی احمدی بود.

گروه فرهنگ و هنر: حسین اسحاقی مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کرمان در مراسم پاسداشت صدمین زادروز استاد باستانی پاریزی و همایش بین‌المللی «شهرنامه‌نویسی در تاریخ ایران»، گفت: استاد باستانی پاریزی مورخ مردم بود؛ مورخ جزئیات فراموش شده، روایت‌های به حاشیه رانده شده و صدهایی که معمولاً در تاریخ رسمی شنیده نمی‌شوند.

وی پنجشنبه گذشته در دانشگاه باهنر کرمان افزود: باستانی تاریخ را نه برای تکرار و ثبت محفوظات، بلکه برای خواندن، فهمیدن و اندیشیدن می‌نوشت و همین ویژگی است که آثارش را زنده نگه داشته و آن‌ها را از زمانه خود فراتر برده است. به نقل از ایسنا، اسحاقی بیان کرد: باستانی پاریزی صرفاً تاریخ‌نگار نبود؛ او نویسنده‌ای فرهنگی بود که زبان فارسی را جدی می‌گرفت، به روایت وفادار بود و می‌دانست که اگر تاریخ درست روایت نشود، یا به تحریف دچار می‌شود، یا به فراموشی سپرده خواهد شد. وی افزود: این نگاه دقیقاً همان چیزی است که امروز فرهنگ ما بیش از هر زمان دیگری به آن نیاز دارد. در زمانه‌ای که تولید محتوا فراوان شده اما معناگاهی کم عمق و شتاب‌زده است، بازگشت به روش و منش استاد باستانی پاریزی یک ضرورت فرهنگی است. وی گفت: این استاد فرزانه نشان داد که می‌توان عالمانه نوشت، بدون تکلف؛ انتقادی بود، بدون هیاهو و سطحی شدن، مردمی نوشت و این‌ها نه فقط ویژگی‌های یک مورخ، بلکه مولفه‌های فرهنگ ماندگارند. مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کرمان گفت: پاسداشت باستانی پاریزی نباید در حد بزرگداشت و نامگذاری متوقف بماند. وظیفه نهادهای فرهنگی این است که مفاخر را وارد چرخه زنده فرهنگ در آموزش، نشر، رویدادهای فکری و در برنامه‌ریزی فرهنگی بلندمدت کنند. وی افزود: پاسداشت مفاخری چون استاد باستانی پاریزی باید به تولید فکر، گفت‌وگو، بازخوانی آثار و الهام‌بخشی برای نسل جدید منجر شود؛ نسلی که با تاریخ نه به عنوان گذشته‌ای دور، بلکه به عنوان دانش زنده و راه‌ما مواجه می‌شود. اسحاقی یادآور شد: کرمان خاستگاه استاد باستانی پاریزی، یکی از مهمترین روایتگران تاریخ ایران را به فرهنگ این سرزمین معرفی کرده است. این فقط یک امتیاز نیست؛ یک مسئولیت بزرگ است. مسئولیتی برای مراقبت از میراث فکری و برای تربیت نسل‌هایی که این مسیر اندیشه‌ورزانه و ایران‌دوستانه را ادامه دهند.

دبیری به کرمان بازگشت. در سال ۱۳۳۷ ه.ش تحصیلات خود را در رشته تاریخ در مقطع دکترای در دانشگاه تهران ادامه داد و موفق به اخذ دانشنامه دکترای تاریخ شد. پایان‌نامه وی درباره الکامل این اثیر بود. او در همان ایام در اداره فرهنگ و ارشاد و مجله باستان‌شناسی را نیز یک سال منتشر کرد. در سال بعد (۱۳۳۸ ه.ش) به دانشگاه تهران انتقال یافت و مدیریت داخلی مجله دانشکده ادبیات را به عهده گرفت که تا ۱۳۴۹ که به عنوان فرصت مطالعاتی یک سال و نیم به پاریس رفت، مجله دانشکده را اداره کرد. باستانی پاریزی تا سال ۱۳۸۷ استاد تمام‌وقت دانشگاه تهران بود. اولین کتاب باستانی پاریزی با نام پیغمبر دزدان؛ شرح‌نامه‌های طنزگونه شیخ محمدحسن زبداپادی برای اولین بار در سال ۱۳۲۴ در کرمان چاپ شد. وی افزون بر تالیف، دستی در سرودن شعر نیز داشت. اولین شعر خود را در کودکی در روستای پاریز و در آرزوی باران سرود. منتخبی از شعرهای خود را در سال ۱۳۲۷ در کتابی به نام یادبود من نیز به چاپ رساند. باستانی پاریزی در ۵ فروردین ۱۳۹۳ در تهران درگذشت.

شصت و هفتمین کتاب از لابلای پوشه‌ها و پاکت‌ها

در پیشگفتار کتاب حمید و حمیده باستانی پاریزی چنین نوشته‌اند: «بعد از درگذشت پدر سعی کردیم به تدریج دست‌نوشته‌ها، فیش‌ها، عکس‌ها و نامه‌های ایشان را جمع‌آوری و مرتب کنیم. این دست‌نوشته‌ها به روش خاص خودشان در پاکت‌ها و پوشه‌هایی نگهداری می‌شدند که احیاناً دیگری نمی‌توانست به آسانی از آن‌ها استفاده کند. به عبارتی در ذهن پدر ارتباط منطقی بین یادداشت‌های یک پرونده وجود داشت، اگرچه محتوای برگه‌ها از چیز دیگری حکایت می‌کرد.

به طور مثال بریده‌های روزنامه، عکس‌ها و مطالبی در مورد خشک شدن دریاچه اورمیه از اواسط دهه هفتاد شمسی در کنار عکسی از دوچرخه‌سواران شهرستان رضاییه در نود سال پیش در یک پاکت قرار داشت. و با گستره‌ای از کارت پستال‌هایی که شادروان ایرج افشار

گروه فرهنگ و هنر: کتاب «اطلس اصطنوبولی» همان نثر آشنای باستانی پاریزی است؛ آمیخته‌ای از تاریخ، خاطره، طنز ظریف، ارجاعات ادبی و نکته‌های اخلاقی. او از معلمانش اسطوره نمی‌سازد، بلکه آنان را با تمام ویژگی‌های انسانی‌شان ضعف‌ها، بزرگی‌ها، سخت‌گیری‌ها و مهربانی‌ها به تصویر می‌کشد. همین نگاه انسانی است که کتاب را خواندنی و باورپذیر می‌کند.

این کتاب، همزمان با همایش بین‌المللی «شهرنامه‌نویسی در تاریخ ایران» به مناسبت بزرگداشت صدمین سالروز تولد استاد محمدابراهیم باستانی پاریزی از سوی نشر علم منتشر شد، و در مراسم بزرگداشت استاد، روز پنجشنبه چهارم دی‌ماه در کرمان رونمایی شد.

باستانی پاریزی در این اثر، از معلمان و استادانی می‌نویسد که در شکل‌گیری ذهن، زبان و جهان‌بینی او نقش داشته‌اند؛ از کلاس‌های درس رسمی گرفته تا محافل علمی، گفت‌وگوهای غیررسمی و تجربه‌های زیسته‌ای که «آموزش» را به امری فراتر از مدرسه و دانشگاه بدل می‌کند.

به نقل از ایبنا؛ «اطلس اصطنوبولی» در لایه‌ای عمیق‌تر، تأملی است بر جایگاه معلم در جامعه ایرانی؛ بر نسلی که دانش را با منش همراه می‌کرد و آموزش را نوعی مسئولیت اخلاقی می‌دانست. این کتاب نه تنها ادای دینی شخصی است، بلکه سندی فرهنگی از تاریخ آموزش، دانشگاه و روشنفکری ایران در سده اخیر به شمار می‌آید.

محمدابراهیم باستانی پاریزی سوم دی ماه ۱۳۰۴ ه.ش در پاریز (دهکده کوچکی در ده فرسنگی شمال سیرجان و ۱۳ فرسنگی جنوب رفسنجان) زاده شد. وی تا پایان تحصیلات ششم ابتدایی در پاریز تحصیل کرد و در عین حال از محضر پدر خود حاج آخوند پاریزی هم بهره برد. پس از پایان تحصیلات ابتدایی و دو سال ترک تحصیل اجباری، در سال ۱۳۲۰ تحصیلات خود را در دانشسرای مقدماتی کرمان ادامه داد.

باستانی پاریزی پس از اخذ دیپلم در سال ۱۳۲۵ برای ادامه تحصیل به تهران آمد و در سال ۱۳۲۶ در دانشگاه تهران در رشته تاریخ تحصیلات خود را پی گرفت. در ۱۳۳۰ از دانشگاه تهران فارغ‌التحصیل شد و برای انجام تعهد